

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

STUDIE A KRÁTKÉ CLÁNKY

PŘEHLED VÝZKUMŮ 46

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-71-0

130115280

PŘEDNÍ ZPRÁVA
NA STARÉM MĚSTĚ V LITOMÝŘI A MĚSTĚKÁCH
K ASPEKTŮM VÝZKUMŮ MĚSTY LITOMÝŘI

Průběh výzkumu
Městské památkové území
Staré město v Litoměřích

PŘEDNÍ
VÝZKUM

Průběh výzkumu
Městské památkové území

PŘEHLED VÝZKUMŮ NA MORAVĚ A VE SLEZSKU

93 95458

BRNO 2005

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis, vydává Archeologický ústav Akademie věd České republiky Brno.
Peer-reviewed journal published by the Institute of Archaeology, Brno.

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Jaroslav Tejral

Výkonná redakce
Assistant Editors

Dana Gregorová, Balázs Komoróczy, Rudolf Procházka,
Lubomír Šebela, Petr Škrdla

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz/3cacz.htm>

Vychází jednou ročně/Published yearly

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-71-0

Copyright © 2005 by the Archeologický ústav AV ČR Brno, and by the authors.

Tisk/Print Gloria Rosice

Pokyny pro autory na internetové stránce <http://www.iabrno.cz/3ca1cz.htm>
Instructions to authors on internet pages

Resumé

Olomouc (Kataster Neředín, Bez. Olomouc). „Mýlina“. Jüngere Bronzezeit, Siedlung – Pfahlbau. Rettungsgrabung.

OLOMOUC (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)

„Zahrady“. KLPP. Sídliště. Záchranný výzkum.

Dne 9. 8. 2004 byl uskutečněn záchranný archeologický výzkum Archeologického centra Olomouc (dále jen ACO) na stavbě rodinného domu na parcele č. 505 v Olomouci-Slavoníně, na ulici Arbesova. Zkoumaná parcela se nachází na katastrálním území Olomouce-Slavonína, v trati „Zahrady“, na mírném V svahu spadajícím k řece Moravě. Lokalitu lze identifikovat na mapě ZM ČSR 1 : 10 000, mapový list 24-22-19, na souřadnicích 287 mm od západní sekční čáry a 48 mm od jižní sekční čáry. Nadmořská výška v místě nálezů archeologických objektů činí 216–217 metrů.

Sledovaný výkop (hloubka 1,1 m a šířka 0,6 m) narušil 2 archeologické objekty. Objektům byla přiřazena pořadová čísla 5 a 6, protože číslování navazuje na předchozí výzkumy uskutečněné na této lokalitě v letech 1999 (Šrámek 1999) a 2003 (Kalábek 2004). Objekty, patrně na stěnách výkopu pod vrstvou ornice, byly zahloubeny do podloží, které tvoří žlutá středně ulehá spraš. Oba objekty můžeme označit za běžné sídlištní jámy, objekt 6 mohl pravděpodobně plnit funkci zásobnice. Oba objekty jsou na základě keramického materiálu v nich nalezeného datovány do období kultury lužických popelnicevých polí.

Vendula Vránová, AC Olomouc

Literatura

Kalábek, M. 2004: Nálezová zpráva ze záchranného archeologického výzkumu, Olomouc-Slavonín, uložena v archivu AÚ AV ČR Brno, č. j. 990/04.

Šrámek, F. 1999: Nálezová zpráva ze záchranného archeologického výzkumu, Olomouc – Povel, „Zahrady“, uložena v archivu AÚ AV ČR Brno, č. j. 1078/99.

Resumé

Olomouc (Kataster Slavonín, Bez. Olomouc). „Zahrady“. Kultur der Lausitzer Urnenfelder. Siedlung. Rettungsgrabung.

OLOMOUC (k. ú. Řepčín, okr. Olomouc)

„Horní nivy“. KLPP. Sídliště. Záchranný výzkum

V říjnu až listopadu 2004 proběhla 1. etapa záchranného archeologického výzkumu na velké polykulturní lokalitě na stavbě R 3508 (Slavonín – Křelov). Na lokalitě pracovně označené jako „Řepčín I“ byl prozatím prozkoumán 1 ha intenzivně osídlené plochy (z 5 ha) s 199 sídlištními objekty a 2 hroby datované do eneolitu, mladší doby bronzové a novověku.

Většinu ze zkoumaných objektů lze časově zařadit do mladší doby bronzové – kultury lužické. Nacházejí se zde všechny běžné typy sídlištních objektů, jaké známe (zásobnice, sloupové jámy, hliníky). Ve slucích sloupových jam a žlábků byly identifikovány i dva zčásti dochované půdorysy domů (vyšší struktura č. 1 a 2). Podle rozložení objektů na skryté ploše silnice je patrné ohraničení lokality ze tří stran.

Jedná se o malé návrší mezi Neředínem a Křelovem nad mělkým údolíčkem otevřeným na východ do údolí řeky Moravy. Prozkoumaná část lokality má nadmořskou výšku 250–251 m a lze ji identifikovat v mapě ZM 1 : 10 000, list 24-22-19, v souřadnicích Z s. č.: J s. č. (vyjádřeno v mm) – 20:350; 25:345; 45:350 a 42:355.

„Velké trávníky“. KLPP. Kulturní vrstva. Záchranný výzkum.

V dubnu 2004 byla při stavbě skladovací haly firmy BARD MORAVIA, s. r. o., narušena kulturní vrstva KLPP s nálezy keramiky, kostí a mazanice. V profilech pro patky pilířů byla zdokumentována kulturní vrstva o mocnosti 40 cm.

Lokalita se nachází na severním okraji městské části Řepčín u vjezdu do areálu Moravských železáren podél železniční trati. Rozkládá se na mírném svahu obráceném k severovýchodu v nadmořské výšce 218 m. Naleziště lze identifikovat v mapě MZ 1 : 10 000, mapový list 24-22-14, v souřadnicích Z s. č.: J s. č. – 196 mm: 90 mm.

Marek Kalábek, AC Olomouc

Resumé

Olomouc (Kataster Řepčín, Bez. Olomouc). „Horní nivy“. Kultur der Lausitzer Urnenfelder. Siedlung. Rettungsgrabung.

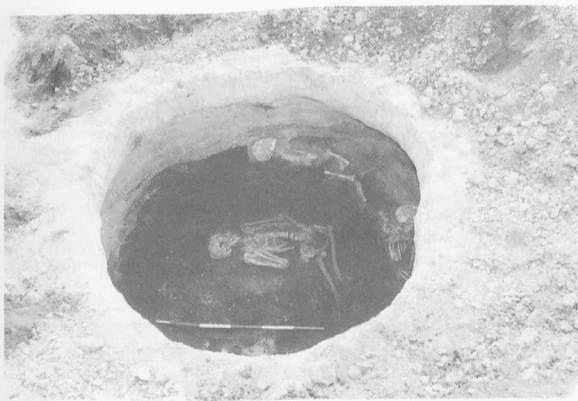
Olomouc (Kataster Řepčín, Bez. Olomouc). „Velké trávníky“. Kultur der Lausitzer Urnenfelder. Kulturschichte. Rettungsgrabung.

OTNICE (okr. Vyškov)

„Pod Vodárnou“. ÚK, VěS, doba bronzová. Pohřebiště, sídliště. Záchranný výzkum.

V měsíci srpnu byl proveden záchranný archeologický výzkum při akci: „Výstavba inženýrských sítí a příjezdové komunikace pro výstavbu rodinných domků v obci Otnice“. Obec Otnice leží asi 11 km jihozápadně od Slavkova u Brna v údolí po obou stranách Otnického potoka, do kterého se u obce vlévá potok Bošovský a Lovčičský. Odkrytá lokalita se nachází v severovýchodní části obce pod vrchem Strážka (nejvyšší bod na katastru, 266 m n. m.) v nadmořské výšce 220–230 m na svahu mírně se svažujícím jihozápadním směrem do středu obce k vodoteči Otnického potoka. Na ZM ČR 1 : 10 000, list 24-43-18, ji vymezují koordináty 142:331, 151:334, 147:348 mm od Z:J s. č.

Celkem se podařilo prozkoumat 17 zahloubených archeologických objektů z různých etap pravěku (viz kap. Neolit a Doba železná). Nejpočetnější skupina objektů však náleží době bronzové, a to zejména jejímu staršímu období. Pět z nich bylo možné přesněji zařadit do únětické kultury a v jednom byl nalezen keramický inventář typický pro věteřovskou skupinu. Za zmínku stojí objekt 500, v jehož výplni bylo nalezeno celkem pět lidských koster v různém uložení, přičemž u jedné kostry se nacházely bronzové vlasové ozdoby z dvojitého drátu. Zbývající sídlištní objekty neobsahovaly žádný typický materiál vhodný k jejich přesnějšímu datování a na základě zlomků keramiky je můžeme zařadit obecně do doby bronzové.

Obr. 6. Otnice. Pohled na částečně prozkoumanou jámu s lidskými pozůstatky.
Otnice. Ansicht an der teilweise untersuchten Grube mit den menschlichen Überresten.

Ve výkopu kanalizace byly rovněž objeveny dva silně porušené kostrové hroby. Mimo zbytky kosterních pozůstatků (obr. 6) se z prvního hrobu podařilo zachránit pouze bronzovou sekeru, která tento hrob řadí do kultury únětické. Silně porušený druhý hrob neobsahoval žádný datovatelný inventář.

Marek Lečbych, ÚAPP Brno

Resumé

Otnice (Bez. Vyškov). „Pod Vodárnou“. Aunjetitzer Kultur, Věteřover Gruppe u. Bronzezeit. Gräberfeld u. Siedlung. Rettungsgrabung.

PODOLÍ (okr. Brno-venkov)

„Malé pole“. ÚK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Záchranný archeologický výzkum provedený v roce 2004 při akci „Podolí – komunikace“, trať „Malé pole“, přinesl též doklad o existenci pravěkého osídlení. Archeologickým výzkumem byly na trase budoucí komunikace, vybíhající z hlavní příjezdové silnice ze směru Bedřichovice – Podolí a směřující k napojení na obecní cestu u hřbitova, zjištěny celkem tři objekty. Pozůstatky osídlení se koncentrovalo k hlavní silnici do vesnice, horní část budoucího silničního zářezu nebyla sledována. Jeden objekt náležel starší době bronzové (únětická kultura). Rámcově do období pravěku bylo možné též zařadit jednu kůlovou jamku.

Petr Kos, ÚAPP Brno

Resumé

Podolí (Bez. Brno-venkov). „Malé pole“. Aunjetitzer Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

POHOŘELICE (okr. Břeclav)

Ulice Pšeničná, Dlouhá, Mlýnská. Kultura popelnicových polí. Sídliště. Záchranný výzkum.

V souvislosti s odkanalizováním a výměnou IS (voda, plyn) v rámci akce „Čistá Jihlava“ proběhl v letních měsících

roku 2004 archeologický dohled prováděných výkopů v oblasti Moravského náměstí, ulice Dlouhá a Mlýnská v Pohořelicích.

K historii a přehledu starších výzkumů viz pasáž v oddíle středověk a novověk. Tam rovněž literatura.

Při archeologickém výzkumu byly v ulicích Pšeničná a Mlýnská zachyceny blíže neidentifikovatelné pravěké objekty, datovatelné na základě nalezeného materiálu snad do období kultury popelnicových polí.

Petr Holub, *Archäia Brno*, o. p. s.

Resumé

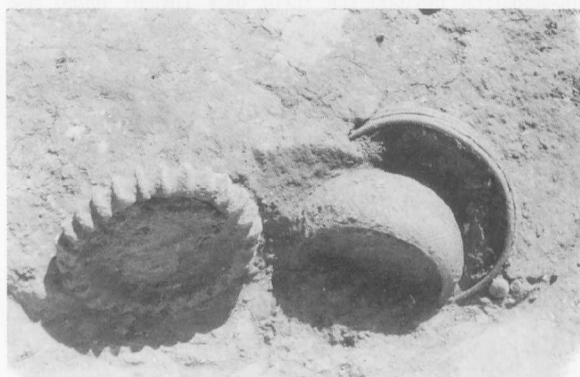
Pohořelice (Bez. Břeclav). Pšeničná-, Dlouhá- u. Mlýnská Straße. Kultur der Urnenfelder (?). Siedlung. Rettungsgrabung.

PROSTĚJOV (k. ú. Čechůvky, okr. Prostějov)

„Kopaniny“. ÚK, VěS, SMK, KLPP. Sídliště. Záchranný výzkum.

Při záchranném výzkumu v trase budované komunikace a křížení silnic východně Čechůvek bylo prozkoumáno i větší množství objektů ze starší až střední doby bronzové, kdy bylo toto území osídleno kulturami únětickou, věteřovskou a středodunajskou mohylovou. Jedná se většinou o běžné sídlištní jámy (sila, sklípky, hliníky), nezřídka obsahující značné množství keramiky. Materiál z objektů věteřovské skupiny patří k nejucelenějšímu souboru z území Prostějovska. Přínosem k řešení zatím ne zcela objasněného přechodného horizontu mezi střední a mladší dobou bronzovou na střední Moravě bude vyhodnocení obsahu hned několika objektů, které poskytly reprezentativní soubory keramiky.

Miroslav Šmíd, ÚAPP Brno

Obr. 7. Čechůvky. Depot bronzových náramků na sídlišti kultury platěnické.
Čechůvky. Hortfund der Bronzearmbänder in der Siedlung der Platěnicer Kultur.

Resumé

Prostějov (Kataster Čechůvky, Bez. Prostějov). „Kopaniny“. Aunjetitzer Kultur, Mitteldanubische Hügelgräberkultur, Věteřover Gruppe. Siedlung. Rettungsgrabung.